

Ustrzyki Górne, dnia 12 kwietnia 2016 r.

Zn. spr. U-052-05/16

Decyzja Dyrektora
Bieszczadzkiego Parku Narodowego
z s. w Ustrzykach Górnych

Działając na podstawie art. 8 e) ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 15 ust. 1 pkt 27 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2015 poz. 1651), art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. 2011 r. nr 208 poz. 1241 ze zm.) oraz art. 104 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. 2016 poz. 23) – po rozpatrzeniu wniosku Fundacji Bieg Rzeźnika z siedzibą w Gliwicach w sprawie wyrażenia zgody na przeprowadzenie następujących imprez:

1. Bieg Rzeźnika Ultra dnia 22 maja 2016 r.
2. Bieg Rzeźnika na Raty dnia 24 maja 2016 r.
3. Bieg Rzeźnika dnia 27 maja 2016 r.

- ad 1 – nie wyrażam zgody na odbycie Biegu Rzeźnika Ultra w dniu 22 maja 2016 r. wskazaną we wniosku trasą,
- ad 2 – wyrażam zgodę na odbycie Biegu Rzeźnika na Raty w dniu 24 maja 2016 r. wskazaną we wniosku trasą, tj. czerwonym szlakiem z Ustrzyk Górnych do Kalnicy przy ograniczeniu liczby uczestników do limitu uzgodnionego w 2015 r. – maksimum 100 osób,
- ad 3 – wyrażam zgodę na odbycie Biegu Rzeźnika w dniu 27 maja 2016 r. trasą czerwonym szlakiem na odcinku od Smereka przez Połoninę Wetlińską, Połoninę Caryńską do Ustrzyk Górnych przez uczestników w ilości maksimum 250 zespołów dwuosobowych tj. 500 osób natomiast nie wyrażam zgody na ilość uczestników ponad 250 zespołów dwuosobowych czyli ponad 500 osób oraz nie wyrażam zgody na przedłużenie trasy z Ustrzyk Górnych przez Tarnicę i Halicz do Wołosatego.

uwl

Uzasadnienie

Dnia 2 marca 2016 r. do Bieszczadzkiego Parku Narodowego wpłynął wniosek Fundacji Bieg Rzeźnika w Gliwicach w sprawie wyrażenia zgody na przeprowadzenie biegów w terminach i trasami opisanymi we wniosku. Pismem z dnia 14 marca 2016 r. wnioskodawca uzupełnił swój wniosek poprzez uściślenie warunków biegów.

Po przeanalizowaniu złożonego wniosku pod kątem wpływu planowanej imprezy rekreacyjno – sportowej na przyrodę w Bieszczadzkim Parku Narodowym oraz po analizie przebiegu takiej samej imprezy w latach poprzednich – należało wniosek rozstrzygnąć jak w osnowie decyzji z przyczyn następujących.

Bieg Rzeźnika w ocenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego jest masową imprezą sportowo-wycieczną, komercyjną, a określenie stosowane przez organizatora „niekomercyjny towarzyski rajd” nie przystaje do stanu faktycznego. Masowa impreza sportowa, w której według wniosku miałyby uczestniczyć ok. 2400 zawodników + organizatorzy i osoby towarzyszące, wymaga spełnienia wymogów określonych przepisami wskazanymi w podstawie prawnej decyzji.

Należy podkreślić, że wnioskodawca zlekceważył wymogi prawne ponieważ w grudniu 2015 roku rozpoczął nabór na imprezę, zaś o stosowną zgodę wystąpił do Bieszczadzkiego Parku Narodowego wnioskiem z dnia 4 marca 2016 r., uzupełnionym dnia 15 marca 2016 r. Wniosek został złożony dopiero po zwróceniu mu uwagi przez pracownika parku, że od kilku miesięcy poprzez internet trwa nabór uczestników a właściwy organ nie otrzymał wniosku o wyrażenie zgody na imprezę. W międzyczasie w dniu 7 marca 2016 r. dyrektor Parku poinformował P. Mirosława Bienieckiego reprezentującego Fundację Bieg Rzeźnika m.in. *„ponieważ impreza z roku na rok rozrasta się i w coraz większym stopniu negatywnie oddziałuje na zasoby przyrodnicze, dyrektor Parku nie wyda zgody na jej zorganizowanie bez uzyskania pozytywnej opinii ze strony Rady Naukowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Najbliższe posiedzenie Rady Naukowej jest planowane na dzień 8 kwietnia 2016 roku.”* Na posiedzeniu, które odbyło się w planowanym terminie, Rada Naukowa BdPN wydała opinię w powyższej sprawie, przy 12 głosach wspierających jej treść i 1 głosie przeciwnym. **Rada przyjęła stanowisko, iż dyrektor powinien zakazać organizowania na terenie Parku Biegu Rzeźnika Ultra oraz Biegu Rzeźnika na Raty, a Bieg Rzeźnika: czerwonym szlakiem ograniczyć do 500 uczestników i na trasie wyłącznie: Smerek - Polonina Wetlińska - Brzegi Górne - Polonina Caryńska do Ustrzyk Górnych.**

ue

Decyzja Dyrektora Bieszczadzkiego Parku Narodowego, dla którego Rada Naukowa jest ciałem doradczym, została podjęta z uwzględnieniem trzech przesłanek: **względy społeczne (A), uwarunkowania ochrony przyrody (B), aspekt ekonomiczny (C).**

Ad. A. Misją Bieszczadzkiego Parku Narodowego jest umiejętne połączenie często sprzecznych ze sobą celów, jakimi są ochrona zasobów i procesów przyrodniczych i udostępnianie parku do zwiedzania w oparciu o wyznaczone szlaki piesze, ścieżki przyrodnicze (ponad 130 km). W Parku, gdzie prawie 70% obszaru objęte jest ochroną ścisłą, której celem jest ograniczenie antropopresji, powinno dominować zwiedzanie poznawcze, edukacyjne, służące obserwacji przyrody, kontemplacji naturalnych krajobrazów, odpoczynkowi w ciszy i spokoju. Takich warunków zwiedzania oczekuje większość turystów odwiedzających nasz Park, dlatego spotykamy się z krytyką środowisk turystycznych, że pozwalamy na tak dużą imprezę sportową jak Bieg Rzeźnika. Dni majowe, gdy impreza ta ma mieć miejsce to pełnia sezonu turystycznego. Turyści, którzy w tych dniach wyruszą na wędrówki górskie, oczekując spokoju i kontaktów z dziką przyrodą, będą zmuszeni wymijać się na wąskich ścieżkach z przebiegającymi co chwilę zawodnikami. Dla wielu turystów taka wycieczka w Parku będzie nie do zaakceptowania. Bieg Rzeźnika nie może zawłaszczyć całego obszaru Parku. Między innymi ze względów społecznych musi zostać ograniczony do Smereka, Połoniny Wetlińskiej i Połoniny Caryńskiej. W dniach trwania Biegu, turyści będą mieć szansę uprawiania normalnej turystyki w grupie gór wokół Tarnicy, na Wielkiej i Małej Rawce. W ten sposób zabezpieczamy częściowo interesy turystów przebywających w tym okresie w Gminie Lutowiska i w Gminie Cisna.

Ad. B. Ażeby zahamować niekorzystny wpływ ruchu turystycznego na zasoby i procesy przyrodnicze pracownicy Parku oraz naukowcy prowadzą od wielu lat badania dotyczące zwierząt, roślinności, gleb i podłoża geologicznego również pod kątem oddziaływania człowieka na te składowe ekosystemów. Bieszczadzki Park Narodowy od wielu lat prowadzi systematyczne badania dotyczące zmian na ścieżkach i w strefie otaczającej szlaki, zachodzące pod wpływem populacji ok. 400 000 (2015 r.) turystów wędrujących w sezonie turystycznym (V-X) po szlakach w BdPN. W naszych górach zbudowanych ze stosunkowo miękkich i nieodpornych skał zwanych fliszem karpackim skala zniszczeń jest większa niż w górach zbudowanych z granitów, gnejsów czy wapieni. Rozdeptywanie powierzchni gruntu na szlakach turystycznych i niekontrolowane poszerzanie szlaków powodują erozję powierzchniowych warstw gleby, degradację cennych zbiorowisk

uel

roślinnych, niszczenie stanowisk rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt bezkręgowych. Odcinki szlaków na grzbietach pasm połoninowych przebiegają w strefach najwyższej koncentracji faunistycznych i florystycznych walorów wschodniokarpackich i wysokogórskich stąd też wymagają szczególnego nadzoru i ochrony. Należy przy tym zwrócić uwagę, że oddziaływanie na szlak i jego otoczenie przyrodnicze ma zupełnie inny charakter w przypadku turystów odbywających spokojną wędrowkę, niż w przypadku osób biegnących w wyścigu na czas. Z uwagi na większe tempo przemieszczania biegacze generalnie mniejszą uwagę zwracają na nawierzchnię szlaku i jego otoczenie (co jest widoczne chociażby po strojach osób kończących bieg). Na wąskich odcinkach szlaków, chcąc wyminąć osoby wędrujące wolniejszym tempem, przemieszczają się często poboczem ścieżki, co przyczynia się do poszerzania szlaków. Zjawiska te nasilają się szczególnie w okresach niepogody, kiedy to rozmiękły grunt jest szczególnie podatny na erozję i wydeptywanie, a Bieg Rzeźnika odbywa się przecież niezależnie od warunków pogodowych. W Bieszczadach musimy wykonywać wiele kosztownych zabiegów ochronnych w celu zachowania górskich gleb inicjalnych z cenną wysokogórską roślinnością i zwierzętami związanymi ze strefą subalpejskich ekosystemów. Nie chcąc zamykać gór, zachęcamy turystów do spokojnych wędrowek po wyznaczonych ścieżkach, gdzie instalujemy specjalne progi przeciwoerozyjne, bariery i siatki w miejscach rozdeptanych, gdzie wysadzamy rośliny regenerujące darń.

Ad C. Urządzenia stosowane na ścieżkach, ażeby zahamować erozję gleb i zatrzymać procesy degradacji subalpejskich ekosystemów, stosowane są na znacznych odcinkach, a ich instalacja w terenie wymaga olbrzymiej pracy i niebagatelnych środków finansowych. Dla przykładu w latach 2014 - 2015 na remonty szlaków tylko w otoczeniu Tarnicy Park przeznaczył kwotę ponad 957.000 zł. Nasze progi przeciwoerozyjne, przepusty, kładki drewniane nie są dostosowane pod względem wytrzymałości do przeprowadzania masowych biegów. Dynamiczne bieganie po naszych ścieżkach większej ilości osób skróci trwałość tych urządzeń i narazi Park na ponoszenie poważnych kosztów. Dotychczas środki na remonty szlaków otrzymujemy z funduszy celowych krajowych i europejskich zabiegając o nie w różnych konkursach. Środki uzyskiwane z biletów wstępu są zbyt małe. Dlatego Fundacja Bieg Rzeźnika opłatą za bilety nie jest w stanie zrekompensować zniszczeń, jakich dokonują biegacze. Natomiast proponowana darowizna nie będzie przez nas przyjęta, niezależnie od jej wysokości, ze względów honorowych, ponieważ Fundacja wkraczając w

obszary chronione z biegami masowymi szkodzi ochronie przyrody a szkód wyrządzonych przyrodzie nie można zrekompensować środkami finansowymi.

Ad. Pkt 1 decyzji.

Bieg Rzeźnika Ultra został przeprowadzony w 2015 roku z naruszeniem obowiązującego w Parku Zarządzenia nr 67/2014 Dyrektora Bieszczadzkiego Parku Narodowego z siedzibą w Ustrzykach Górnych z dnia 31.12.2014 roku, w sprawie udostępniania Bieszczadzkiego Parku Narodowego w celach naukowych, edukacyjnych i turystycznych, załączniki nr 1 oraz nr 2 „Zasady udostępniania Bieszczadzkiego Parku Narodowego w celach edukacyjnych i turystycznych”. Ze względu na względy ochrony populacji ssaków roślinożernych i drapieżnych szlaki turystyczne w BdPN są udostępnione do zwiedzania wyłącznie w porze dziennej. Nasze elektroniczne czujniki ruchu zarejestrowały w dniu 31.05.2015 roku przemieszczanie się zawodników na szlaku w Parku w rejonie szczytu góry Krzemieniec w porze nocnej (godz. 2.00-4.00). Najistotniejszym powodem braku zgody na bieg na tej trasie jest konieczność zabezpieczenia ekosystemów, ochrona urządzeń na szlaku przez osoby biegnące, zachowanie części obszarów przyrodniczych oraz szlaków dla spokojnej turystyki kontemplacyjnej.

Ad. Pkt 2 i 3 decyzji.

Bieg Rzeźnika na Raty i Bieg Rzeźnika odbywające się 24 i 27 maja, w celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania na przyrodę powinny być ograniczone: pierwszy do 100 zawodników, a drugi do 500 zawodników. Obydwa biegi zostaną ze strony służb Parku poddane szczegółowemu monitoringowi.

Kierując się wymogami ochrony przyrody i oczekiwaniami środowisk turystycznych, podkreślonymi również w opinii Rady Naukowej, Dyrekcja Parku będzie dążyć do ograniczania imprez masowych w Bieszczadzkim Parku Narodowym.

Przywołany wyżej przepis art. 15 ust.1 pkt 27 ustawy o ochronie przyrody dotyczy zgody na imprezę rekreacyjno – sportowa podczas gdy impreza, której dotyczy wniosek staje się masową o charakterze wręcz wyczynowym, o czym świadczy ilość potencjalnych uczestników wskazana we wniosku jak i regulaminy Biegu, zamieszczone na stronie internetowej Fundacji.

ul

Z uwagi na powyżej przedstawioną argumentację – wniosek Fundacji Biegu Rzeźnika w Gliwicach został rozpatrzony w sposób określony w osnowie niniejszej decyzji.

Na powyższą decyzję służy prawo wniesienia odwołania do Ministra Środowiska za pośrednictwem Dyrektora Bieszczadzkiego Parku Narodowego w Ustrzykach Górnych, 38-713 Lutowiska – w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, zgodnie z dyspozycją art. 127 i art. 129 kpa.

Z up. DYREKTORA
ZASTĘPCA DYREKTORA
dr Tomasz Winnicki

Otrzymują:
wnioskodawca.